

Vliv Ducha svatého

Texty na tento týden

J 3,3–8; 16,13.14; Ž 104,29.30; Jb 33,4; Ex 31,1–5; Ga 5,16.17

Základní verš

„On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.“ (J 16,14)

V Písmu se o Duchu svatém nemluví tak výrazně jako o Otci a Synu. Je však zdůrazněno, že Duch svatý byl přítomný při všech důležitých událostech, které jsou popisovány v Bibli. Na počátku, při stvoření světa, je zmiňována činnost Ducha – i když se nám z našeho pohledu může zdát, že působil spíše v pozadí. Duch svatý byl aktivní i při inspirování Božích proroků a sehrál tak klíčovou roli při vzniku Božího slova. Měl účast i na početí Ježíše Krista.

Navzdory tomu není Duch svatý v Bibli ústřední postavou, víme o něm překvapivě málo. Zůstává skryt v pozadí. Jeho úlohou je rozvíjení a podporování díla Ježíše, Syna Božího, a oslavení Boha Otce. To vše proto, aby mohly být lidské bytosti zachráněny před věčnou smrtí, která je důsledkem hříchu.

Díky svědectví Písma víme, že Duch svatý ochotně a dobrovolně přijímá úlohu v pozadí – pomáhá nám, vyzbrojuje nás, podporuje nás a dává nám sílu vytrvat. Bez ohledu na to, zda jde o stvoření, vykoupení či misi, ani navzdory své klíčové roli Duch svatý nestojí v „zářích reflektorů“.

Tajemné působení Ducha svatého

³ Ježíš mu odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ ⁴ Nikodém mu řekl: „Jak se může člověk narodit, když je už starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit.“ ⁵ Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.“ ⁶ Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. ⁷ Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu. ⁸ Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“ (J 3,3–8)

Osobní studium

Jak texty v J 3,3–8 a Ez 37,5–10 vystihují tajemné působení Ducha svatého?

Když Ježíš přirovnal činnost Ducha svatého k působení větru, ukázal tak na nevystižitelnost Ducha. Vanutí větru v sobě má něco tajemného. Je těžké s přesností předpovědět, odkud vítr začne foukat a kam bude směřovat. Vždyť každého z nás už určitě překvapil nějaký neočekávaný poryv větru, který se objevil zdánlivě odnikud.

Podobně neočekávaně jedná i Duch svatý – podle své vůle. Nikdo ho nemůže ovládat, manipulovat s ním. Můžeme však vnímat a vidět, kde se aktivně projevuje a jedná. Podobně jako vítr, tak i Duch svatý je neviditelný. Má však ohromnou moc. Přítomnost větru samozřejmě cítíme a často důsledky jeho působení i vidíme, samotný vítr však není možné zahlédnout. Může se projevat jako mírný vánek, ale také jako ničivá vichřice. Když je Duch svatý přirovnáván k větru, tak se vždy jeho jednání spojuje s přinášením života, ožíváním toho, co je mrtvé.

Jak Duch svatý působí, to nevíme. Bůh a jeho jednání prostřednictvím Ducha svatého přesahuje naše chápání a poznání – podobně jako u mnoha jiných přirozených i nadpřirozených skutečností.

To však neznamená, že nevnímáme, co Duch svatý koná. Musíme však přiznat, že tím nejlepším postojem ve vztahu k tajemstvím, která obklopují Boha, je pokora. Pokorně obdivujeme Boží majestát, uvědomujeme si své limity, které jako stvořené bytosti máme, a poznáváme Boží zjevení.

„Tajemství, která v Bibli nacházíme, nemohou být argumentem proti ní. Patří naopak mezi nejsilnější důkazy její božské inspirace. Kdyby Bible obsahovala pouze takové záznamy o Bohu, které můžeme plně pochopit, a kdyby jeho velikost a majestát mohly být vystiženy ohraničenou lidskou myslí, pak bychom Bibli jen sotva mohli připisovat Boží autorství.“ (ED 170; VYCH 101.102)

Aplikace

Které neviditelné síly v přírodě ovlivňují náš život? Co ti to může říci o neviditelné realitě, která tak silně ovlivňuje realitu viditelnou?

Duch svatý a stvoření

¹Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. ²Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. (Gn 1,1.2)

²⁹Skryješ-li tvář, propadají děsu, odejmeš-li jejich ducha, hynou, v prach se navracejí. ³⁰Sesíláš-li svého ducha, jsou stvořeni znovu, a tak obnovuješ tvářnost země. (Ž 104,29.30)

Duch Boží mě přece učinil, dech Všemohoucího mě oživil. (Jb 33,4; B21)

Osobní studium

Prvním významným Božím dílem v souvislosti s naší planetou bylo její stvoření. Bible jasně mluví o Bohu (Gn 1,1) a Ježíši Kristu (Ko 1,16.17) jako o Stvořiteli nebe a země a všeho, co bylo stvořeno (J 1,1–3). Písmo však připomíná i účast Ducha svatého na díle stvoření.

Jaká je podle Gn 1,1.2; Jb 26,13; 33,4; Ž 33,6 a 104,29.30 úloha Ducha svatého při stvoření? Jak je Boží Duch spojen se stvořením světa?

V příběhu o stvoření je v Gn 1,2 zmíněna přítomnost Ducha svatého. Podobně i v ostatních textech je zmíněna aktivní úloha Ducha svatého při nadpřirozeném stvoření světa. A přestože Bible jasně zmiňuje Boha Otce a Syna jako aktivní činitele stvoření (Iz 64,7; Ko 1,16.17), tak při stvoření byl přítomen i Duch svatý – přestože o něm v této souvislosti není příliš zmínek.

Duch svatý není zmiňován jako ústřední postava v příběhu stvoření. Místo toho se dozvídáme, že se „vznášel“ nad vodami – a takto byl přítomen při počátku života na zemi. Stejně hebrejské sloveso, které je přeloženo jako „vznášet se“ v Gn 1,2 (*rachaf*), je použito i v Dt 32,11, kde je Hospodin připodobněn k orlovi, který se vznáší nad hnízdem se svými mláďaty. Duch svatý je velmi úzce a důvěrně spojen se stvořením světa na zemi. Stará se o stvořené živé bytosti a chrání je jako orel svá mláďata. Slova zaznamenaná v Ž 104,30 naznačují, že stvoření bylo neoddělitelně spojeno s působením Ducha svatého.

Aplikace

Duch svatý byl nejen přítomen při stvoření světa, je přítomen i dnes při naší obnově (v novém stvoření). Dává nám nové srdce a novou mysl. Jak spolu tyto dvě činnosti souvisejí? Co nám sobota říká o díle stvoření a nového stvoření?

Duch svatý a svatyně

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Hleď, povolal jsem jménem Besaleela, syna Uriho, vnuka Chúrova, z pokolení Judova. ³Naplnil jsem ho Božím duchem, totiž moudrostí, důvtipem a znalostí každého díla, ⁴aby uměl dovedně pracovat se zlatem, stříbrem a mědí, ⁵opracovávat kameny pro vsazování a obrábět dřevo ke zhotovení jakéhokoli díla. (Ex 31,1–5)

Osobní studium

Nejdůležitějším tématem Bible je Boží plán spasení. Jako hříšníci potřebujeme nejen Stvořitele, ale také Vykupitele. Budme vděční za to, že je Ježíš Kristus naším Spasitelem. Bez něho bychom neměli v tomto světě žádnou naději.

Ve Starém zákoně představovala svatyně Boží odpuštění. Ukazovala na dílo našeho Vykupitele. Prostřednictvím svatyně byl starověkému Izraeli zjevován plán spasení (Žd 4,2). Přestože většina služby ve svatyni ukazuje na Ježíše a jeho oběť, Duch svatý se v tomto díle aktivně účastní tím, že zmocňuje konkrétní lidi ke stavbě svatyně podle plánů, které Bůh dal Mojžíšovi.

Jak se Duch svatý podle Ex 31,1–5 podílel na stavbě svatyně? Jak usměřoval ty, kteří budovali místo, kde bude přebývat Bůh?

V Bibli je zmíněno, že Duch svatý byl přítomen nejen při stvoření, ale také při budování svatyně – klíčového místa, kde se odehrávalo smíření mezi lidmi a Bohem a kde se Hospodin setkával s hříšníky. Byl to Bůh, kdo Mojžíšovi dal plán pro zbudování svatyně podle nebeského vzoru (Ex 25,9.40).

Skrze svatyni Bůh představoval plán spasení. Hospodin chtěl přebývat uprostřed svého lidu osobně – ve svatyni, kterou měli Izraelci postavit. Úlohou Ducha svatého bylo uschnout lidské bytosti, aby toto dílo uskutečnily podle Božích plánů. Svatyně měla zjevovat majestátnost a krásu Boha. Bez pomoci Ducha svatého by Izraelci nedokázali tuto úlohu naplnit.

Aplikace

Když vezmeme v úvahu moc Ducha svatého, je zřejmé, že na vybudování svatyně nepotřeboval lidskou pomoc. Přesto uschnout lidi, aby toto dílo vykonali. Jak a kde můžeš povzbudit druhé a pomoci jim, aby použili své schopnosti pro rozvoj Božího díla k jeho slávě?

Duch svatý a oslavení Ježíše

¹³Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. ¹⁴On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne. (J 16,13.14)

Osobní studium

Duch svatý byl činný i ve starozákonním období – i když se nám může zdát, že jeho dílo nebylo tak rozsáhlé jako v novozákonní době. S příchodem Ježíše, zaslíbeného Mesiáše, se služba Ducha svatého zintenzivňuje. Dává své dary všem věřícím. A přestože Nový zákon dokládá, že Duch svatý je aktivní různým způsobem a je přítomen v našem duchovním životě i v církvi, jeho nejdůležitějším dílem je pravděpodobně oslavení Ježíše Krista.

V čem podle J 16,13.14 a 15,26 spočívá dílo Ducha svatého? Jak souvisí všechno ostatní, co Duch svatý činí, s tímto ústředním dílem?

Ježíš ukazuje, že Duch svatý přináší to, co slyší. Jeho úloha spočívá ve vyvyšování Ježíšova vykupitelského díla. Samotný Duch svatý zůstává jakoby v pozadí a naše pohledy směřuje na Ježíše. Následující citát to vyjadřuje velmi výstižně: „Poselství, které nám Duch svatý předává, nikdy nezni: Podívejte se na mě, přijďte ke mně, poznejte mě. Jeho poselství naopak je: Podívejte se na Krista, na jeho slávu, poslouvejte jeho slovo, jděte k němu a získejte život, poznávejte ho a okuste dar radosti a pokoje. Je možné říci, že Duch je ten, který nás seznamuje s ženichem. Je nebeským zprostředkovatelem, jehož úlohou je přivést nás ke Kristu a motivovat nás k tomu, abychom s ním zůstávali.“ (PACKER, J. I.: *Keep in Step With the Spirit: Finding Fullness in Our Walk with God*. 2005, 57.58)

Tato myšlenka je velmi důležitá. Jakékoliv zdůrazňování díla Ducha svatého, které odvádí naši pozornost od osoby a díla Ježíše Krista, nepochází od Ducha svatého. A přestože je Duch svatý pro náš duchovní život důležitý a má nezastupitelné místo, nikdy se nestaví na místo, které má patřit jen Ježíši a spasení, které v něm máme. Vždy, když je vyvýšen Ježíš Kristus, tak je to dílem Ducha svatého. Právě proto jsme nazváni „křesťany“ – tedy následovníky Krista (Sk 11,26) – a ne následovníky Ducha.

Aplikace

Proč je tak důležité ve všem, co děláme, vyvyšovat vzkříšeného Pána? Uvažuj o tom, co pro tebe Kristus udělal. Jak mu můžeš projevit svou vděčnost (2Te 1,11.12)?

Duch svatý a Kristus

¹⁶Chci říci: Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost.

¹⁷Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete. (Ga 5,16.17)

Osobní studium

Duch svatý měl nezastupitelný podíl na Ježíšově vtělení (L 1,34.35). Také na Krista sestoupil při jeho křtu (L 3,21.22). Pomáhal mu naplnit poslání Mesiáše. Duch svatý vedl a posiloval Ježíše, když prožíval pokušení (Mk 1,12; Mt 4,1; L 4,1.2.14), aby mohl „pomoci těm, na které přicházejí zkoušky“ (Žd 2,18; 4,15.16). Zmocnil Ježíše pro jeho vykupitelské dílo (Žd 9,14) a umožnil Ježíšovo vzkříšení (1Pt 3,18). Ve všech těchto událostech zůstává Duch svatý jakoby v pozadí a pomáhá tak, aby se do popředí dostal Ježíš Kristus.

Co je možné dozvědět se z L 24,44–49; Ga 5,16–23 a Ef 4,23.24 o díle Ducha svatého? Jak Duch svatý oslavuje Ježíše?

Duch svatý oslavuje Ježíše následujícími způsoby:

1. Duch svatý je zárukou, že v Písmu jsou o Ježíši důvěryhodné a spolehlivé informace. V Bibli nechybí nic z toho, co potřebujeme vědět o Kristu a jeho díle spasení. Pokud budeme Písmo číst ve víře a v pokoře, dozvíme se z něj vše potřebné.
2. Duch svatý nás přivádí do spásného vztahu s Ježíšem. Dělá laskavé a nenásilné dílo v lidských srdcích a myslích. Pomáhá nám chápat duchovní skutečnosti, abychom začali důvěřovat Kristu a přijali ho jako svého Spasitele.
3. Duch svatý také přetváří náš charakter, abychom se podobali Kristu. Oživuje v nás vlastnosti, které měl Ježíš (Ga 5,22.23). Prostřednictvím Kristovy krve můžeme obdržet vítězství nad hříchem (Zj 12,11). Duch svatý nám také pomáhá žít v oddanosti Božím přikázáním.
4. Duch svatý nás vede k tomu, abychom žili nesobeckým a laskavým způsobem života, který je zaměřen na službu pro druhé. Povolává nás ke konkrétnímu dílu, jež pomáhá představovat Krista těm, kteří ho dosud neznají.

Aplikace

Když se v našich životech zjevuje Kristův charakter, jakým způsobem to oslavuje nebeského Otce?

Podněty k zamyšlení

Není pochyb o tom, že pro náš život víry s Bohem je klíčové dílo Ducha svatého. Možná není jasně vidět jeho dílo, můžeme však zřetelně vidět výsledky jeho činnosti v našem životě i v životech ostatních lidí. Pokud se náš život změnil potom, co jsme uvěřili v Krista, je to výsledkem působení Ducha svatého.

„Vítr je sice sám o sobě neviditelný, ale můžeme vidět a cítit důsledky jeho činnosti. Tak se i působení Ducha projevuje v činech člověka, který pocítil jeho spásnou moc. Když se Boží Duch zmocní srdce, změní se život. Člověk se zbavuje hříšných myšlenek, zřídá se zlých skutků; namísto hněvu, závisti a hádek nastupuje láska, pokora a pokoj. Smutek se mění v radost a ve tváři se zrcadlí nebeské světlo.“ (DA 173; TV 105.106)

To jsou nádherná zalíbení. Mnoho změněných životů dokládá, že tato zaslíbení jsou reálná. Dílo Ducha svatého se však nemusí projevit hned. Přestože dochází ke změně, naše proměna se často odehrává postupně – v životě víry a podřízení se Pánu. Na této cestě procházíme zápsy – a často padáme a selháváme. Ale vždy znovu můžeme činit pokání, vstát a pokračovat. Duch svatý nás proměňuje a dělá z nás nové stvoření v Kristu. Je to celoživotní cesta. Naše selhání a slabosti by nás měly vést k podřízení se Pánu. Nesmíme dovolit, aby je satan zneužil a znechutil nás na naší cestě víry, protože přesně to je jeho záměrem. Když se nám vysmívá kvůli našim selháním, vždy si připomínejme smrt Ježíše Krista za každého hříšníka. Ježíš zemřel právě kvůli tomu, že jsme hříšní. Každý z nás potřebuje denně přijímat dar Ježíšovy milosti.

Otázky k rozhovoru

- 1. V čem nás příklad Ducha svatého může inspirovat ke službě v pozadí? Ne každou naši službu musí všichni vidět, obdivovat a veřejně oceňovat. Jaké s tím máte zkušenosti?*
- 2. Jak Duch svatý vyzdvihuje Ježíše a zaměřuje na něj naši pozornost? Jak můžeme my vyzdvihovat Ježíše, aniž bychom se stali středem pozornosti? Proč je to někdy těžké? Jak se můžeme vyhnout našim přirozeným sklonům zviditelňovat se?*